

BOLILE RAPIȚEI DE TOAMNĂ ȘI COMBATERICA LOR

MAXIM MANEA

masterand, Facultatea Horticultură, UASM

Cercetătorii din domeniu afirmă că că rapița de toamnă – *Brassica napus* var. *oleifera* are capacitatea de a optimiza structura asolamentelor prin înlocuirea suprafețelor extinse de culturi cerealiere și floarea-soarelui, contribuie la majorarea considerabilă a exportului agricol, fiind de altminteri unica cultură lipsită de interdicții la import în țările membre ale Uniunii Europene. De asemenea rapița de toamnă este o cultură premergătoare pentru diverse culturi, iar în cazul recoltării timpurii contribuie la curățarea câmpurilor de buruieni.

La rapița de toamnă majorarea nivelului de productivitate și profitabilitate este realizabilă prin utilizarea tehnologiilor intensive, care constau în cultivarea unor soiuri și hibrizi cu un potențial înalt și cu rezistență majoră la organismele nocive concurente, perfecționarea sistemelor de protecție, capabile să asigure recolte mari și stabile. Pe lângă măsurile agrotehnice, combaterea integrată a bolilor din culturile de rapiță presupune și tratamente fitosanitare speciale. Reușita metodei chimice de combatere a bolilor reclamă determinarea corectă a termenelor de efectuare a tratamentelor, utilizarea fungicidelor cu eficacitate înaltă, lărgirea sortimentului de preparate chimice omologate.

În contextual celor menționate **scopul cercetării** este testarea eficienței biologice a unor noi produse de uz fitosanitar cu acțiune fungicidă la rapița de toamnă.

Investigațiile în cadrul încercărilor de stat a preparatului FN-1, WG în calitate de fungicid la rapița de toamnă s-au efectuat în SRL „LOREX AGRO”, s. Cneazevca, raionul Leova, în perioada de vegetație a anului 2021. Teritorial SRL „LOREX AGRO” are un relief relativ plan și o configurație a reliefului teritoriului, care nu contribuie la oscilații de temperatură la distanțe mici și nu determină deosebiri microclimatice esențiale.

Experimentările în cadrul testărilor de stat a fungicidului FN-1, WG s-au efectuat la hibridul de rapiță de toamnă Saper. Montarea experienței s-a făcut la 26.04.2021 prin metoda dreptunghiului latin (fig. 1). În momentul montării experienței plantele se găseau în faza de butonizare și circa 5% flori înflorite. Fiecare variantă includea câte patru repetiții. Dimensiunile parcelelor pentru fiecare repetiție au constituit 20 x 2 m (40 m²). Parcelele experimentale erau separate între ele prin cărări de 0,4 m lățime pentru evitarea suprapunerii soluției de lucru de la o variantă la alta. Numerele variantelor și repetărilor erau indicate pe planșe instalate în fața fiecărei parcele. Tratarea plantelor s-a făcut cu stropitoarea portabilă în orele fără vânt de dimineață.

Rezultatele experimentale arată, că în varianta martor fără tratamente chimice frecvența atacului de făinare a constituit 14,5%, iar intensitatea dezvoltării bolii 4,8%. În variantele tratate frecvența atacului de *Erysiphe communis* f. *cruciferarum* a constituit 2,8% în doza de 1,5 kg/ha și 2,0% în doza de 2,0 kg/ha.

Tratamentele cu FN-1, WG au determinat reducerea intensității atacului de făinare de la 4,8% în varianta martor netratat, până la 1,0% în varianta FN-1, WG – 1,5 kg/ha și până la 0,7% în varianta FN-1, WG – 2,0 kg/ha.

Eficiența biologică a utilizării fungicidului FN-1, WG împotriva ciupercii *Erysiphe communis* f. *cruciferarum* a constituit 79,2% în prima doză și 85,4% în doza a doua, diferența fiind asigurată statistic.

În baza rezultatelor experimentale obținute preparatul FN-1, WG se recomandă pentru a fi utilizat în sistemul de protecție a rapiței de toamnă împotriva făinării în doza de 2,0 kg/ha, două tratamente într-o perioadă de vegetație. Primul tratament se va aplica primăvara la reînceperea vegetației, al doilea la începutul butonizării.

Conducător științific: conf.univ., dr. Alexei BIVOL